לימים נודע לי יותר. נוכחתי לדעת כי אהוד ברק הִרבה להתייחס למסמך שלי וגרס – בפורומים סגורים, בהרצאות פומביות ובראיונות לתקשורת – כי דברי שנאמרו בפורום של אמ"ן היו אלה שהשפיעו על רבין, ואף שכנעו אותו כי רק הדרך המדינית תביא לפתרון הסכסוך. כך, למשל, בשיחה עם סופרת *הארץ* אמר ברק: "חודש לאחר שפרצה האינתיפאדה האזין רבין בתשומת לב לניתוח של פרופ' שמעון שמיר בכנס באתר ההנצחה של אמ"ן. ההתקוממות, אמר אז פרופ' שמיר, לא תוכרע במישור הכוחני אלא רק במישור המדיני. היה נראה שרבין מפנים את הדברים".[15] בבואי להעלות את הרשימה הזאת על הכתב החלטתי לבדוק את הטענה אצל בעל הדבר עצמו. באתי אל לשכתו של ברק במשרד הביטחון, ושאלתיו מה פשר טענתו. תשובתו הייתה נחרצת; ידוע לו לאשורו, אמר, שהתפנית בעמדתו של רבין, מהלוחם הקשוח בערבים למדינאי מתון השוחר פשרה מדינית, התרחשה באותו הדיון ולמשמע דברי.

העובדה שבאותה תקופה חלה תפנית חדה בעמדותיו של רבין אינה שנויה במחלוקת.[16] היא התבטאה בתוכנית שהציג שנה לאחר מכן, בה הצהיר כי "הפתרון יכול להיות רק מדיני",[17] וכמובן בקבלתו את הסכם אוסלו לאחר מכן. אולם את טענתו של ברק קיבלתי בתמיהה ובמבוכה. מחקרים פסיכולוגיים לאין־ספור הראו כי שינוי בעמדות יסוד אינו יכול להתרחש, או אינו יכול להתקבע, כתוצאה מהתנסות אחת.[18] אין ספק כי כאשר כינס רבין את פורום ההתייעצות כבר הייתה בו פרה־דיספוזיציה חזקה לבחון מחדש את עמדותיו, ועצם יוזמתו לכנס את הפורום תוכיח זאת. התמזל מזלי להיכנס לתוך התמונה בשלב הקריטי של המעבר, וכך זכתה תרומתי בדיון להערכה אשר מטבע הדברים אין היא ראויה לו.

להלן מובא נוסח דברי בדיון כפי שהצגתים, להוציא תיקוני עריכה קטנים. דברי מובאים כאן תוך התנצלות כלפי הקורא על פשטנותם, ובתקווה שאם יעוררו עניין יהיה זה בעיקר בשל הנסיבות המיוחדות בהן נאמרו.

15 אורית גלילי, "דו שיח של שליטה והרפיה". *הארץ*, 3 באוקטובר 2005.

16 ראו את הניתוח של תמורה זו ב־
Efraim Inbar (1999). *Rabin and Israel's National Security*. Woodrow Wilson Center Press, Washington 1999, pp. 158-165, 134-139.

17 אריה שלו (1990). *האינתיפאדה: הסיבות המאפיינים וההשלכות*. פפירוס: תל אביב, עמ' 155-157, 266-273.

18 ראה, למשל, שאול פוקס (1998). *הפסיכולוגיה של ההתנגדות לשינוי*. הוצאת בר־אילן: רמת גן.